

Vnitřní předpis č. 12/2021

Směrnice tajemníka k přímé aplikovatelnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie

V souladu s § 110 odst. 4 písm. e) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů vydávám tento vnitřní předpis.

Tento vnitřní předpis upravuje komplexní ochranu whistleblowerů (oznamovatelů), tedy osob, které oznámí protiprávní jednání v souvislosti s prací, přičemž součástí tohoto vnitřního předpisu je zejména zavedení a provozování vnitřního oznamovacího systému.

1. ZÁKLADNÍ POJMY

Pro účely tohoto vnitřního předpisu se rozumí:

- a) **Povinný subjekt** – orgán územního samosprávného celku (obec s více než 10 000 obyvateli) odpovídá za řádné fungování vnitřního oznamovacího systému.
- b) **Povinnosti povinného subjektu** – jsou v důsledku přímé aplikovatelnosti Směrnice EU povinny zajistit:
 - určení osoby odpovědné za přijímání oznámení a nakládání s ním (tzv. příslušná osoba),
 - uveřejnění příslušné osoby, jejího telefonního čísla a e-mailové nebo jiné adresy pro doručování způsobem umožňujícím dálkový přístup,
 - možnost podání oznámení prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému (dále jen „VOS“) písemně nebo ústně,
 - aby se s podanými oznámeními mohla seznamovat pouze příslušná osoba a aby byla zajištěna ochrana totožnosti oznamovatele a dalších osob a informací uvedených v oznámení (zachování důvěrnosti),
 - řádné posouzení důvodnosti oznámení a jeho pravdivosti příslušnou osobou. K tomuto účelu bude sloužit tento vnitřní předpis,
 - vyrozumění oznamovatele o přijetí oznámení ve lhůtě 7 dnů od jeho podání a o výsledcích posouzení oznámení do 3 měsíců od potvrzení přijetí oznámení,
 - přijetí vhodných opatření k nápravě nebo předejití protiprávnímu stavu v návaznosti na podané oznámení.
- c) **Oznamovatel** – fyzická osoba, která se v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností dozvěděla o protiprávním jednání, které porušuje právní předpis spadající např. do oblasti zadávání veřejných zakázek, ochrany životního prostředí, ochrany osobních údajů, informačních systému, aj.
- d) **Cíle ochrany oznamovatele** – jedná se o umožnění odhalování protiprávních jednání, které se odehrávají na pracovišti, při výkonu pracovní (či jiné obdobné) činnosti, o kterých zaměstnanci a osoby v podobné postavení za normálních okolností zaměstnavatele nebo příslušné státní orgány neinformují (např. strach o ztrátu zaměstnání či jiný postih).
- e) **Výjimky z možnosti oznamovat** – jedná se o „chráněné“ informace – např. takové, které by mohly ohrozit podstatný bezpečnostní zájem ČR, informace o činnosti

zpravodajských služeb, utajované informace a dále zvláštní skutečnosti podléhající ochraně podle zákona upravujícího krizové řízení.

2. VNITŘNÍ OZNAMOVACÍ SYSTÉM (VOS)

- a) Vnitřní oznamovací systém představuje souhrn postupů a nástrojů, které slouží k přijímání oznámení, nakládání s nimi, ochraně totožnosti oznamovatelů a dalších osob, ochraně informací uvedených v oznámení a komunikaci s oznamovatelem.
- b) Oznamování prostřednictvím VOS by mělo být z perspektivy všech zúčastněných osob preferovanou variantou, neboť případnou nápravu zjištěného protiprávního stavu může zajistit sám povinný subjekt dříve, než se stane objektem zájmu ze strany příslušných orgánů veřejné moci.
- c) Účelem VOS je zřízení funkčního mechanismu, ke kterému budou mít oznamovatelé důvěru a o jehož existenci a fungování budou mít dobré povědomí. Z tohoto důvodu budou informace o fungování VOS zpřístupněny způsobem umožňujícím dálkový přístup, a to na webových stránkách statutárního města Přerov a intranetových stránkách MMPr.

3. PŘÍSLUŠNÁ OSOBA

Příslušná osoba:

- a) Je ustanovena z řad zaměstnanců MMPr. Kontaktní údaje jsou tyto:
Bc. Radek Kuchta, vedoucí útvaru Kanceláře tajemníka, mail: ochrana.oznamovatel@prerov.eu.
- b) Tato osoba je oprávněna přijímat a zkoumat oznámení, navrhopat opatření k nápravě zjištěného protiprávního stavu.
- c) Je nestranná a povinný subjekt ani nikdo jiný nesmí zasahovat do řádného výkonu činnosti této příslušné osoby.
- d) Je vázána mlčenlivostí, a to i vůči „svému“ povinnému subjektu (zaměstnavateli).
- e) Má obsah činnosti stanoven smluvně (v pracovní smlouvě) a nesplnění povinností (zejména vyzrazení totožnosti oznamovatele nebo informací obsažených v oznámení) bude považováno za závažné porušení pracovních povinností.
- f) Má oprávnění posuzovat důvodnost a pravdivost přijatých oznámení.
- g) Pro případ její nepřítomnosti (např. čerpání dovolené, dočasné pracovní neschopnosti, aj.) má ustanoveného zástupce. Kontaktní údaje jsou tyto: Zdeněk Daněk, vedoucí oddělení organizačního útvaru Kanceláře primátora.

4. PŘÍJEM OZNÁMENÍ

- a) Přijetí oznámení od oznamovatele protiprávního jednání je v rámci VOS svěřeno výlučně příslušné osobě.
- b) Příslušná osoba má k dispozici nástroje k zabezpečení přijímání oznámení, a to v následující formě:
 - písemné – elektronické nebo listinné podobě,

- ústní – osobně (v přiměřené lhůtě).
- c) Oznámení budou přijímána do schránky umístěné vedle dveří kanceláře č. 87 – bude-li se jednat o listinné podání – nutné, aby oznamovatel uvedl „Pouze k rukám příslušné osoby – neotevírat.“. Pro elektronické podání bude zajištěna zvýšená míra důvěrnosti obsahu elektronické komunikace. Příjemcem této komunikace bude pouze příslušná osoba. Bude se jednat o vyhrazenou e-mailovou schránku, k níž nebude mít přístup žádná jiná osoba (je třeba vytvořit speciální heslo – nad rámec přihlašovacích údajů do PC), s ním bude seznámena pouze příslušná osoba.
- d) Oznamovatel bude vyrozuměn o přijetí oznámení do 7 dnů a do 3 měsíců bude vyrozuměn o způsobu jeho vyřízení.
- e) VOS bude provozován způsobem, který zajistí utajení totožnosti oznamující osoby a třetích osob o ochraně informací uvedených v oznámení. Totožnost oznamovatele není možné sdělit bez jeho výslovného souhlasu třetí osobě ani orgánu, s výjimkou zákonem stanovených výjimek (např. se bude jednat o případ dožádání ze strany orgánů činných v trestním řízení podle trestního řádu).
- f) K podaným oznámením a jejich obsahu bude mít přístup pouze příslušná osoba a v době její nepřítomnosti její zástupce.
- g) Při posuzování důvodnosti a pravdivosti přijatých oznámení jsou zaměstnanci povinni poskytnout příslušné osobě vysvětlení, na vyžádání vydat listinu nebo jinou věc důležitou pro posouzení oznámení, umožnit vstup do kanceláře a jiných prostor, apod.
- h) V některých případech bude oznámení nutné postoupit orgánům činným v trestním řízení, orgánům správního trestání nebo jiným věcně příslušným orgánům veřejné moci.

5. EVIDENCE A UCHOVÁVÁNÍ OZNÁMENÍ

- a) Oznámení budou uchovávána tak, aby nebyla ohrožena totožnost oznamovatele a dalších osob a důvěrnost informací uvedených v oznámení.
- b) Oznámení bude uchováváno pouze po dobu, která je nezbytná k naplnění účelů Směrnice, tedy zejména k ochraně oznamovatele před odvetnými opatřeními a pro případ dalšího šetření příslušnými orgány veřejné moci.
- c) Doba uchovávání bude 5 let.
- d) Bude-li oznámení učiněno ústně na základě osobního rozhovoru, bude příslušná osoba povinna pořídit zvukovou nahrávku oznámení nebo jeho přepis. Pokud oznamovatel nevysloví souhlas s pořízením nahrávky, nesmí ji příslušná osoba pořídit. O podaném oznámení bude sepsán písemný záznam, který bude splňovat náležitosti protokolu dle § 18 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- e) Nahrávka nebo přepis bude rovněž uchováván po dobu alespoň 5 let.
- f) Evidence bude vedena v elektronické podobě a v rozsahu: datum přijetí oznámení, jméno, případně jména, příjmení, datum narození a kontaktní adresa oznamovatele, shrnutí obsahu oznámení a identifikace osoby proti které oznámení směřovalo, datum ukončení posouzení důvodnosti oznámení příslušnou osobou a jich výsledek.

6. UVEŘEJNĚNÍ

- a) Oznámení slouží jako pojistka pro oznamovatele.
- b) Představuje plnohodnotnou formu oznámení.
- c) Které oznamovatel učiní, požívá ochrany a všech souvisejících práv.

- d) Znamená jakékoliv zpřístupnění informací uvedených v oznámení veřejnosti, tzn. např. prostřednictvím sociální sítě příspěvku v médiích či na internetových stránkách.
- e) Může oznamovatel uveřejnit v těchto případech:
 - V návaznosti na podané oznámení nebylo ve stanovených lhůtách přijato vhodné opatření (např. přijetí oznámení bylo odepřeno nebo nebylo posouzeno z hlediska pravdivosti či důvodnosti, případně povinný subjekt nepřijal žádné vhodné opatření,
 - Nečinností oznamovatele by mohlo dojít k ohrožení významného veřejného zájmu (např. z důvodu bezpečnosti prodlení),
 - Není možné bez podstoupení zvýšeného rizika (např. zničení důkazů) podat oznámení u Ministerstva spravedlnosti.
- f) By mělo být využíváno pouze ve výjimečných případech, kdy není možné dosáhnout účelu oznámení využitím standardních kanálů jako je např. VOS. Vyjde-li později najevo, že podmínky v daném případě naplněny nebyly, bude oznamovatel za své jednání odpovědný podle příslušných právních předpisů.

7. OCHRANA OZNAMOVATELU A DALŠÍCH OSOB

Oznamovatelé mají nárok na ochranu pokud:

- a) Měli oprávněné důvody se domnívat, že oznámené informace o porušení byly v době oznámení pravdivé a
- b) Podali v souladu se Směrnicí oznámení prostřednictvím VOS, nebo učinili uveřejnění, případně oznámení podali přímo jiným příslušným orgánem veřejné moci.

Hlavním opatřením je zákaz uplatnění odvetného opatření vůči oznamovateli a dalším fyzickým i právnickým osobám (např. kolegům, pomocníkům oznamovatele, atd). Tento zákaz se týká zejména zaměstnavatele, ale i na další osoby pohybující se v pracovním prostředí. Za odvetné opatření lze považovat jakékoli přímé či nepřímé jednání nebo opomenutí k němuž dochází v pracovním kontextu, které je vyvolané k interním či externím oznámením anebo uveřejněním a které oznamující osobě působí nebo může způsobit neoprávněnou újmu (např. rozvázání pracovního poměru, odvolání z místa vedoucího zaměstnance, aj.).

Tento vnitřní předpis nabývá účinnosti dne 17.12.2021

V Přerově dne: 15.12.2021

Mgr. Petr Mlčoch
tajemník Magistrátu města Přerova

Za správnost: Kancelář tajemníka